

## Tietokirjallisuuden monimuotoisuus on mahdollisuus myös käännös- ja tulkkaustieteelle

Arvio tietokirjasta ja tieteenalamme tietokirjallisuuden tilasta

Laura Ivaska

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura & Turun yliopisto

<https://doi.org/10.61200/mikael.160032>

**Henritius, Ida, Olli Löytty & Anne Mäntynen (toim.) 2023. Tietokirjallisuuden lajit ja rajat. Helsinki: Gaudeamus. 295 s. ISBN: 978-952-345-229-9.**

Vuonna 2023 ilmestyneen *Tietokirjallisuuden lajit ja rajat* -teoksen julkaisun aikoihin keskustelu tietokirjallisuuden konventioista ja faktan ja fiktion rajoista oli Suomessa vilkasta. Vuonna 2022 keskusteltiin tieteellisten tekstien viittauskäytännöistä (Tekijänoikeusneuvosto 2023:8), ja kirjan julkaisun jälkeen vuonna 2024 puolestaan pohdittiin, missä määrin journalistisia artikkeleita voi elävöittää fiktiolla (Hankaniemi & Palomaa 2024). *Tietokirjallisuuden lajit ja rajat* -teos auttaa hahmottamaan, kuinka monialainen tietokirjallisuuden kenttä on, sekä ymmärtämään, että eri lajeihin lukeutuvia tekstejä ei voida arvostella ja arvottaa samoin kriteerein. Sellainen, mikä ei ole hyväksyttävää vertaisarvioidussa tieteellisessä tekstissä voi kuitenkin olla sopivaa jossakin toisessa tietokirjoittamisen lajissa. Myös tämä teksti koettelee kirja-arvion rajoja: tässä esseemäisessä tekstissä ei pelkästään pohdita arvioitavan teoksen antia, vaan myös kartoitetaan sitä vasten, millaista kotimaista käännös- ja tulkkaustieteellistä tietokirjallisuutta on julkaistu viime aikoina.

Ida Henritiuksen, Olli Löytyn ja Anne Mäntynen toimittaman *Tietokirjallisuuden lajit ja rajat* -teoksen 13 lukua lähestyvät tietokirjoittamista erilaisista näkökulmista ja käsittelevät tavanomaisimpien tietokirjallisuuden lajien lisäksi myös muun muassa lasten tietokirjoja ja autofiktiota. Kirjan läpi eri tietokirjallisuuden lajeista annetaan havainnollistavia esimerkkejä, minkä ansiosta teosta voi hyödyntää myös, kun etsii malleja aloittaakseen vaikkapa sarjakuvamuotoisen tietokirjan kirjoittamisen. Kirja sopii muutoinkin luettavaksi luku kerrallaan, ja tällainen lähestymistapa saattaa kannattaakin, sillä eri luvuissa toistuu osittain samoja teemoja ja pohdintoja, jotka saattavat alkaa puuduttaa, jos kirjan lukee kerralla. Kirjaa voi kuitenkin suositella kaikille tieteen tekijöille, sillä se auttaa hahmottamaan, millainen tieto on merkityksellistä, miten tietoa voi esittää ja millaisia vaikutuksia tiedon jakamisella voi olla.

Teos ei pyri antamaan yksiselitteistä vastausta siihen, miten tietokirjallisuus tai sen eri lajit tulisi määritellä. Kirjan toimittajien kirjoittamassa johdantoluvussa ehdotetaan, että asiaa voidaan lähestyä wittgensteinilaisittain perheyhtäläisyyden näkökulmasta. Sen mukaan kullakin tietokirjallisuuden lajilla on oma abstrakti prototyyppinsä, jota kyseisen

*Marja Kivilehto, Laura Ivaska, Olli Lautenbacher, Minna Ruokonen & Lena Segler-Heikkilä (toim.) 2025*  
Mikael

*Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen aikakauslehti 18:1, s. 122–128*  
*Finsk tidskrift för översättnings- och tolkningsforskning 18:1, s. 122–128*  
*Finnish Journal of Translation and Interpreting Studies 18:1, p. 122–128*

lajin edustajat muistuttavat eri määrissä; näiden prototyyppien avulla lajeja voidaan kuvailla, vaikka tyhjentävää, kaikkia tiettyyn lajiin kuuluvia tekstejä kattavaa määritelmää ei olisikaan mahdollista antaa. Kirjoittajat toteavat, että yleisesti ottaen tietokirjallisuudeksi voidaan katsoa sellaiset tekstit, jotka lukijat tunnistavat tietokirjallisuudeksi.

Kääntämistä sivutaan joissain kirjan luvuissa. Jo kirjan johdantoluvussa muistutetaan, että tekstilajit syntyvät ja muuttuvat kirjoittajien, lukijoiden, kontekstien ja muiden tekstien keskinäisten suhteiden summana. Eri paikoissa ja eri aikoina kirjoitetaan siis erilaisia tietokirjoja. Päivi Kosonen antaa tästä konkreettisen esimerkin: Ranskassa historiankirjoituksen ja romaanin väliin jää hänen mukaansa ”kokemukselliseen tietoon pohjaava kertomus (récit)” (s. 51). Kääntäjä joutuu tällaisen tekstin kohdatessaan tietysti pohtimaan, millaisella tyylillä ja otsikolla tähän kolmanteen, suomalaisten kirjallisuuslajien ulkopuolelle sijoittuvaan kategoriaan kuuluvat tekstit suomennetaan. Eri vaihtoehtoja esitellään *Tietokirjallisuuden lajit ja rajat* -teoksessa kattavasti, joten kirjan lukemisesta voikin siis olla hyötyä myös tietokirjallisuuden kääntäjille, ja lisävinkkejä he voivat tietysti hakea Outi Paloposken ja H. K. Riikosen (2013) toimittamasta teoksesta *Suomennetun tietokirjallisuuden historia: 1800-luvulta 2000-luvulle*.

## Monenlaisia lähtökohtia historian kirjoittamiseen

*Tietokirjallisuuden lajit ja rajat* -kirjan ensimmäisissä kolmessa luvussa käsitellään erilaisia historian kirjoittamisen lajeja. Käsiteltävät lajit ovat elämäkerta, omaelämäkerta, muistelmat, autofiktio ja historian kirjoitus yleisesti. Teoksen avaaminen tällaisella tulokulmalla lienee perusteltua sikäli, että elämäkerta on yksi suosituimmista tietokirjallisuuden lajeista, kuten Henritius mainitsee aiheetta käsittelevässä luvussaan. Hän kuitenkin myös huomauttaa, että elämäkertakirjallisuus on yksipuolista: vuosituhannen vaihteessa tehdyn kansainvälisen tutkimuksen mukaan yli yhdeksänkymmentä prosenttia elämäkertoista on miesten kirjoittamia ja kertoo miehistä. Myös kääntäjän elämästä voi kirjoittaa kirjan. Tuoreena esimerkkinä mieleen tulee viime vuonna julkaistu, Eero Ojasen ja Timo Jantusen (2024) kirjoittama *Neron tie: J. A. Hollon elämä*. Vaikka kyseessä ei olekaan puhtaasti suomentajaelämäkerta – Hollo oli myös kasvatustieteen professori – on ilahduttavaa, että kääntäminen nostetaan yhdeksi teoksen keskeisistä teemoista.

Omaelämäkertoja, muistelmia ja autofiktiota yhdistää Päivi Kososen mukaan se, että niissä kaikissa tekijä, kertoja ja päähenkilö ovat samannimisiä. Siinä missä omaelämäkerta keskittyy päähenkilön tarinaan, on muistelmissa pääpaino esimerkiksi tietyn aikakauden tapahtumien kuvauksessa; autofiktiossa puolestaan omaelämäkertaan yhdistetään fiktiota. Esimerkkejä käännösalan muistelmista löytyy viime vuonna julkaistusta suomalaisen kääntäjänkoulutuksen historiaa käsittelevästä *Mikaelin* teemanumerosta: Hannu Kemppanen (2024) ja Inkeri Vehmas-Thesslund (2024) tarkastelevat kääntäjänkoulutuksen historiaa sen pohjalta, että he olivat itse osa kuvaamiaan tapahtumia, mutta hyödynsivät kuitenkin teksteissään myös ulkoista todistusaineistoa. Nämä tekstit sisältävä nähdäkseni juuri sellaista kokemuksellista tietoa, jonka Kosonen näkee tyypilliseksi muistelmille.

Pertti Haapalan mukaan ”historia on maailman tärkein matkailutuote ja mitä vaikut-tavin taiteen ja viihteen sisältöaines” (s. 59), joten historian kirjoittamisen arvoa ei pidä aliarvioida. Historian tutkiminen tarkoittaa Haapalan mukaan sitä, että ensin tutkitaan faktat ja sitten kirjoitetaan tarina, joka kertoo jotakin menneestä, vastaa tämän hetken tiedontarpeeseen ja mahdollistaa tulevaisuuden. Pekka Kujamäen (2023) toissavuotinen *Aseveljien tulkit: Jatkosodan monikielinen arki* (ks. myös Nina Havumetsän arvio teok-sesta *Mikaelin* numerossa 17:2) sopii nähdäkseni määritelmään: teos kertoo tulkeista jat-kosodassa, vastaa tarpeeseen ymmärtää paremmin tulkkien roolia ja vaikuttaa mahdolli-sesti siihen, millaisissa rooleissa tulkit toimivat tulevaisuuden kriisitilanteissa.

## Yhteiskuntaa muokkaava tietokirjallisuus

Tietokirjallisuus voi myös muuttaa yhteiskuntaa. Yhteiskuntatieteellistä tietokirjallisuutta koskevassa luvussa Jari Aro ja Kirsti Lempiäinen esittävät, että yhteiskuntatieteellinen tutkimus palvelee sekä tiedeyhteisöä että yhteiskuntaa yleisesti. Heidän mukaansa yhteis-kuntatieteellinen tietokirjallisuus tuottaa tietoa päätöksentekijöille, mutta myös arvioi päätöksentekoa kriittisesti ja ehdottaa parempia ratkaisuja, minkä lisäksi se vaikuttaa sii-hen, miten jäsenämme maailmaa. Myös kääntämisen ja tulkkauksen tutkimus voi ottaa kantaa yhteiskunnallisiin asioihin; esimerkiksi Kaisa Koskisen, Jaana Vuoren ja Anni-Kaisa Lemisen (2018) toimittaman *Asioimistulkkaus: Monikielisen yhteiskunnan arkea* -teoksen esittelyteksti houkuttelee lukijaa tarttumaan kirjaan lupaamalla, että ”[t]ulkkauksen merkityksen ymmärtäminen lisää demokratiaa ja tasa-arvoa”.

Toinen yhteiskunnallisesti tärkeä tietokirjallisuuden laji ovat oppikirjat – oppikirjoja-tarjonta heijastelee nähdäkseni sitä, millaisia taitoja pidetään opettelemisen arvoisina. Oppikirjalla tähdätäänkin Pirjo Hiidenmaan mukaan siihen, ”että sen lukija osaisi jotain uutta, mitä hän ei ennen kirjaan tarttumista osannut” (s. 116); opittu voi olla sisällöllistä tietoa tai kykyä hankkia lisätietoa ja esittää opittuun aiheeseen liittyviä kysymyksiä. Tuo-rein käänös- ja tulkkaustieteen alan oppikirja lienee viime vuonna julkaistu *Tutkimus-opas: Käännöstiedettä opinnäytteisiin* (Korhonen, Pitkäsalo ja & Hokkanen toim. 2024), joka tähtää tietysti siihen, että opiskelijat osaisivat sen luettuaan tehdä käänös- tai tulk-kausaiheisen opinnäytteen. Alan oppikirjoja julkaistaan vähänlaisesti, mutta toisaalta niille ei ehkä ole kauheasti tarvetta, kun alan kouluttajilla on käytössään Päivi Kuusen ja Minna Ruokosen ylläpitämä *Kääntämisen ja tulkkauksen opetusmenetelmävaranto* (ks. Kuusi, Rautiainen & Ruokonen 2016).

## Myös lastenkirjat ja sarjakuvat voivat olla tietokirjallisuutta

Lasten tietokirjallisuus on laji, jonka piirissä riittäisi julkaistavaa, käännettävää ja tutkit-tavaa. Päivi Heikkilä-Haltonen summaa tutkimustuloksia, jotka osoittavat, että lasten tie-tokirjoja kannattaa tehdä: lapset ovat kiinnostuneita niistä, ja niiden on osoitettu olevan alakoululaisille parempi väline tiedonhaun opetteluun kuin internet. Ilahduttavasti vuo-sittain julkaistujen nimikkeiden määrässä onkin ollut pientä kasvua läpi 2000-luvun. Lap-sille suunnattuja kääntämisen tematiikkaa käsitteleviä tietokirjoja ei kuitenkaan ole saa-

tavilla (lasten tietokirjallisuuden suomentamista tutkiva väitöskirjatutkija Anna Missilä sähköpostitse 12.3.2025).

Toinen tietokirjallisuuden laji, jossa käännösaicheiset kirjat loistavat poissaolollaan, on sarjakuva. Oskari Rantalan mukaan sarjakuvan määrittely itsessään on vaikeaa: koska sarjakuva on multimodaalinen kerronnan laji, se muistuttaa yhtäältä elokuvaa; toisaalta se muistuttaa kirjallisuutta, sillä se julkaistaan yleensä kirjamuodossa ja sitä myydään kirjakaupoissa aivan kuin (muutakin) kirjallisuutta. Rantala kirjoittaa, että tietokirjallinen sarjakuva kutsuu myös pohtimaan, miten määritellään, milloin kuva on totuudenmukainen. Tämä taitaa olla entistäkin haastavampaa näin tekoälyaikakaudella, kun kuvasta ei enää voi sanoa varmasti, onko se valokuva olemassa olevasta asiasta vai tietokoneen tuottama todennäköisyyslaskentaan perustuva valokuvan näköinen piirros. Niin tai näin, Rantala summaakin, että ”sarjakuvaan liittyvä monitasoinen lukutaito vaikuttaa yhä tärkeämmältä” (s. 155).

### Raja tieto- ja kaunokirjallisuuden välillä on häilyvä

Mikko Lehtosen kirjoittama luku *Tietokirjallisuuden ja kaunokirjallisuuden liikkuvat rajat* johdattaa lukijan huomaamaan, että faktan ja fiktion raja on kuin veteen piirretty viiva, joka ei pysy paikoillaan. Lehtonen osoittaa etymologian avulla, että kauno- ja tietokirjoittaminen jakavat Isossa-Britanniassa yhteisen historian: englannin *romania* ja *uutisia* tarkoittavat sanat *novel* ja *news* tulevat latinan adjetiivista *novus*, joka tarkoittaa *uutta*. Ehkä tieto- ja kaunokirjallisuuden välisen rajan pohdinnassa ei kuitenkaan ole mielenkiintoisinta se, missä tuo raja kulkee, vaan se, ”millaisia kamppailuja rajanvedosta käydään ja kenellä tai millä on kulloinkin yhteiskunnallista ja kulttuurista valtaa määrittellä rajan sijainti” (s. 167). Kuten Lehtonen huomauttaa, lajien välinen ero ei välttämättä perustu niinkään tekstuaalisiin eroihin, vaan kyse voi olla konteksteista. Kirjan laji voi myös muuttua uuteen kontekstiin siirtyessään; esimerkkinä tästä Lehtonen mainitsee Eric Vuillardin romaanin *L'Ordre du jour* (2017, suom. *Päiväkäskey*, 2019), jonka suomentaja Lotta Toivanen sai käännöstyöstä tietokirjallisuuden suomentajalle myönnettävän J. A. Hollon palkinnon – lähtökulttuurissaan teoksen ajatellaan siis olevan fiktiota, mutta Suomessa se on nähty tietokirjallisuutena.

Faktan ja fiktion rajavyöhykkeellä liikkuu esimerkiksi narratiivinen tietokirjallisuus. Maria Lassila-Merisalón mukaan ”[n]arratiiviselta tietokirjalta voidaan edellyttää yhtäältä referentiaalisuutta, eli kerrotun sisällön vastinetta todellisuudessa ja toisaalta kunnianhimoista suhtautumista muotoon ja esitystapaan, estetiikalle annettua erityisarvoa” (s. 171). Luvussa esitellään havainnollistava nelikenttä, jonka muuttujat ovat muoto/lajityyppi (fiktio–fakta) ja sisältö/epistemologia (tosi–epätosi). Lassila-Merisalón nelikenttään asettamista tekstilajeista eniten faktaa ja totta on uutissähke ja vähiten fantasia. Jotta faktan ja fiktion rajanveto ei olisi liian helppoa, löytyy nelikentästä myös tekstilaji, joka on (olevinaan) faktaa, mutta on samanaikaisesti epätotta, nimittäin valeutinen.

## Tietokirjalla nojatuolimatkalta ja kääntäjän pään sisälle

Kahteen matkakirjallisuuden lajiin, matkakertomukseen ja matkaoppaaseen, paneudutaan Ilona Lindhin kirjoittamassa luvussa. Matkaoppaita luetaan Lindhin mukaan siksi, että ”voi harkita matkakohdetta ja suunnitella ja mahdollisesti toteuttaa oman matkansa” (s. 196), kun taas matkakertomuksia voidaan lukea puhtaasti nojatuolimatkailun merkeissä, siis ilman aiettakaan lähteä reissuun. Matkakertomuksissa kirjailija, kertoja ja päähenkilö ovat sama henkilö, ja ”[I]ukijan on oltava kiinnostunut tekstin kuvaamasta matkaa tekevästä minästä tai ainakin tämän tavasta matkustaa ja kertoa siitä” (s. 190). Tässäkin kirjallisuuden lajissa toden ja tarun raja on häilyvä; vaikka oletusarvona on, että kerrottu on totta, esittää Lindh, että faktasta saatetaan poiketa välillä, jotta kirjaa olisi mukava lukea. Kääntämiseen liittyvistä matkakirjoista tulevat mieleen Kyllikki Villan matkapäiväkirjat, kuten kymmenisen vuotta sitten postuumisti julkaistu *Äidin lokikirja* (Villa & Villa 2013). Teos saattaa kiinnostaa lukijaa yksinkertaisesti siksi, että sitä lukiessa pääsee matkalle nimen-omaan suomentajan kanssa: tekstissä ei etene pelkästään matka, vaan siinä etenevät myös Villan käännöstyöt; kirjassa kuvataan, kuinka mukaan pakataan kirjoituskone, miten satamissa pitää muistaa lähettää käännöstekstejä kustantamolle ja kuinka matka-kohteitakin valitaan sen mukaan, että samalla pääsee tapaamaan kirjailijan, jonka teosta kääntää, tai tutustumaan tämän kotiseutuihin.

Viimeinen kirjassa käsiteltävä tietokirjallisuuden laji on essee. Se on Ida Lowndesin ja Olli Löytyn mukaan kirjallisuustieteessä teksti, joka välittää, erottelee ja etenkin pohtii tietoa subjektiivisesti, mutta kuitenkin useammasta näkökulmasta; se on ”ulkoistettua ajattelua, eräänlainen metodi, jonka avulla voi ratkoa mieltä askarruttavia ongelmia” (s. 202). Tähän tietokirjallisuuden kategoriaan voisivat sopia kääntäjien pohdinnat omasta työstään ja tekemistään käännösratkaisuista, kuten Tarja Roinilan esseekokoelma *Samat sanat: Kirjoituksia kääntäjän elämästä* (2022, toim. Mika Kukkonen) tai Kersti Juvan *Tolkienin tulkkiina: Tarina Sormusten herran suomentamisesta* (2021).

## Kannattaako tietokirjallisuuden kirjoittaminen?

Kirjan viimeinen, Anu Lahtisen kirjoittama luku kutsuu pohtimaan tietokirjallisuuden julkaisemisen hyötyjä ja ongelmia. Lahtinen nostaa esiin kysymyksen siitä, missä määrin tai millä tavoin tutkijoiden panos esimerkiksi elämäkertakirjallisuudessa tai tiedettä yleistaajuistavissa teoksissa pitäisi huomioida – kenelle kuuluu kunnia tietokirjoista? Avoimen tieteen keskusteluissa on jopa ehdotettu, ”että pitkään tutkimustyöhön perustuva tiedekirja voitaisiin rinnastaa patentoituun keksintöön ja että se voisi nauttia samanlaista suojaa” (s. 228).

Toinen luvussa käsiteltävä iso kysymys on, kenen tekemä tutkimus saa medioiden huomion. Lahtinen maalaa melko pessimistisen kuvan, jossa mediaa kiinnostavat vain klikkiotsikot ja jo valmiiksi kuuluisien tai muuten mielenkiintoisten henkilöiden saavutuksista raportointi. Mistään ei kuitenkaan voi tulla tunnettua ja tykättyä, jollei sitä tehdä yleisölle tutuksi – tämä pätee tietysti myös kääntämiseen ja tulkkaukseen. Siinä missä *Tietokirjallisuuden rajat ja lajit* -teos auttaa hahmottamaan, miten monenlaisissa muodoissa tietokirjallisuutta voi kirjoittaa, on tämä arvio toivottavasti täysin epäsystemaatti-

sen kirjallisuuskatsauksensa myötä antanut lukijoilleen myös tietoa siitä, millaisia kääntämistä ja tulkkausta käsitteleviä tietokirjoja Suomessa on viime aikoina julkaistu, ja mitä on vielä julkaisematta. Moniin kategorioihin oli helppoa löytää esimerkkejä viime vuodelta, mutta sarjakuvien ja lasten tietokirjojen kohdalla on kirjamarkkinoilla ammottava aukko – niitä odotellessa!

## Lähdeluettelo

Juva, Kersti. 2021. *Tolkienin tulkkina: Tarina Sormusten herran suomentamisesta*. Helsinki: SKS.

Hankaniemi, Anu Leena & Antti Palomaa 2024. Matti Kuusela Ylelle: En arvannut, että minua ruvetaan syyttämään – myönsi keksineensä juttuihinsa kohtauksia. YLE 22.3.2024. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20080515>

Havumetsä, Nina 2024. "Se, että kyse oli teatterista, oli tietysti selvää aseveljeyden molemmin puolin": Tutkimus suomalais-saksalaisesta aseveljeydestä kielellisen ja kulttuurisen välittämisen tilana. *Mikael* 17:2, 301–303. <https://doi.org/10.61200/mikael.148794>

Kemppanen, Hannu 2024. Venäjän kääntäjien ja tulkkien kouluttajana 1981–2018. *Mikael* 17:3, 399–413. <https://doi.org/10.61200/mikael.144964>

Korhonen, Annamari, Eliisa Pitkäsalo & Sari Hokkanen (toim.) 2024. *Tutkimusopas: Käännöstiedettä opinnäytteisiin*. Tampere: Tampereen yliopisto. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-3755-1>

Koskinen, Kaisa, Jaana Vuori & Anni-Kaisa Leminen. 2018. *Asioimistulkkaus: Monikielisen yhteiskunnan arkea*. Tampere: Vastapaino.

Kujamäki, Pekka. 2023. *Aseveljien tulkit: Jatkosodan monikielinen arki*. Helsinki: SKS.

Kuusi, Päivi, Anne Rautiainen & Minna Ruokonen 2016. Vertaistuesta virtaa opetukseen: Kääntämisen ja tulkkauksen opetusmenetelmävaranto monimuotoyhteisönä. *MikaEL* 9, 33–52. <https://doi.org/10.61200/mikael.129452>

Ojanen, Eero & Timo Jantunen 2024. *Neron tie: Monilahjakkaan Juho Hollon elämä ja tuotanto*. Helsinki: Avain.

Paloposki, Outi & H. K. Riikonen. 2013. *Suomennetun tietokirjallisuuden historia 1800-luvulta 2000-luvulle*. Helsinki: SKS.

Roinila, Tarja & Mika Kukkonen 2022. *Samat sanat: Kirjoituksia kääntäjän elämästä*. Helsinki: Teos.

Tekijänoikeusneuvosto 2023:8. Teoksien lainaaminen toisessa teoksessa. 24.10.2023. Saatavissa: <https://okm.fi/documents/1410845/151619744/Lausunto%202023-08%20Teoksien%20lainaaminen%20toisessa%20teoksessa.pdf/0d15257e-c4c1-65ba-df95-0034dd40fdac/Lausunto%202023-08%20Teoksien%20lainaaminen%20toisessa%20teoksessa.pdf>

Vehmas-Thesslund, Inkeri 2024. Muistelmia kääntäjänkoulutuksen vaiheista Kouvolassa ja vähän muuallakin. *Mikael* 17:3, 385–398. <https://doi.org/10.61200/mikael.153472>

Villa, Kyllikki & Saara Villa 2013. *Äidin lokikirja*. Helsinki: Like.

Vuillard, Eric 2017. *L'Ordre du jour*. Arles: Actes sud.

Vuillard, Eric 2019. *Päiväkäskey*. Suomentanut Lotta Toivanen. Helsinki: Siltala.

## **Kirjoittaja**

**Laura Ivaska** on yliopistonlehtori Turun yliopistossa, jossa hän opettaa kääntämistä kieliparissa englanti–suomi ja käännöstiedettä. Tällä hetkellä hän toimii post doc -tutkijana Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran hankkeessa nimeltä *Kääntämisen jäljet arkistoissa*.  
Sähköpostiosoite: laura.ivaska(at)utu.fi